

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput IV. Bene expensus descensus è cælo supremi Judicis, erit ascensus
ad cælum novi hominis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

qua pro inimicis Patrem orasti, latroni paradisum promifisti, Patri spiritū reddidisti, ut hæc Crux in die Judicii sit nobis instrumentum vitæ, non mortis; salutis, non perditionis, clavis denique cæli, ubi tecum æternum regnemus, qui regnasti à ligno.

CAPUT IV.

Bene expensus descensus è cælo supremi Judicis, erit ascensus ad cælum novi hominis.

QUidquid hætenus de supremo Judicio, de die Domini magno, de tremenda illa cælo, terræque, Divinæ Justitiæ tragædia, vel à me dictum, vel à te fuit lectum, non fuit nisi quoddam ad ea quæ sequuntur, leve præludium. Quod enim in hoc argumento est impiis maximè formidandum, est ipsa formidinis plena Judicis persona. Postquam Deus gravissima intulisset supplicia Samaritanis, quasi hætenus illis pepercisset, mox subjungit. *Postquam autem hæc fecero tibi, præparare in occursum Dei tui.*

Ac

Ac si dicat Deus. Hactenus cum igne, cum fame, cum bello, cum elementorum omnium in vos conspirantium furore, & similibus plagis luctati estis: velites illi fuere, & quasi levioris armaturæ milites! nunc ventum est ad triarios, jam imminet pugna decretoria, nunc cum Deo tibi, non cum Dei creaturis, sine alicujus interventu, agendum est. *Præparare in occursum Dei tui.* Instar umbræ aut picturæ sunt pœnæ hucusque recensitæ, si cum pœnis tibi in occursum Dei inferendis comparentur. Ab enervi & imbecilli creaturæ brachio molles tantum ictus accepisti: in occursum Dei tui Judicis, vulnera senties à gigantea, ab omnipotente illata manu. Dominus Deus exercituum nomen illi. *Præparare ô miser in occursum Dei tui.* Modò, quali, quantoque, & quam formidando cum apparatu & gloriæ pompa venturus sit, erie stupor audire, horror cogitare. Certum est ad majorem formidinem incutiendam reprobis, igné, Judicis adventum antecessurū. Quod

ex regio Vate est nimis quam explo-
ratam. [a] *Ignis ante ipsū præcedet, &
inflammabit in circuitu inimicos ejus.*
Et eodē Ps. *Ignis in conspectu ejus ex-
ardescet, & in circuitu ejus, tempestas
valida.* Sublimiori adhuc cothurno
ambulans tragicus Orator Isaias, exag-
gerat à quadā eloquentiā eundē hunc,
de quo agimus, terribilem apparatus
Judicis describit. [b] *Ecce Dominus in
igne veniet, & quasi turbo quadriga ejus,
reddere in indignatione furorem suum,
& increpationem suam in flamma ignis,
quia in igne Dominus dijudicabit, & in
gladio suo ad omnem carnem.* Quis non
horreat, audiens flammeas quadrigas,
ignea carpenta, fulminatrices rotas, a-
tram caliginem, procellosos turbines,
validā tempestatē, & id genus alia tri-
stia Justitiæ instrumentā? Ex quibus
verbis, aliisq; similibus, hīc rerū gerē-
darum ordo elici potest. Cū primū
Angeli cum crucis coruscante vexil-
lo, aliisque insignibus possessionum
Christi

a Psalm. 96. 3. & 4. b Cap. 66. 15.

Christi apparuerint, ignē è cælo ubique fulgurante ruiturum, eumque latē in omnes terræ fines, hominibus desertos, devolaturum; & omnia circumquaque opera hominum, si qua prioribus cladibus superfuerint, infestum devoraturum, tanto ardore, ut montes ipsi instar ceræ liquecant. Interim Judicium magna celeritate fiet, dum ignis properando aut provolando potius eò perveniet, ut in circuitu Judicis, inimicos inflammet; Et cū primū ejus decreto, æternis ignibus addicti fuerint, eos flamma circumvoluta corripiat, tellusque horrendum dehiscens, excipiat in ima terræ viscera, ipsumque Tartarum præcipiti casu proruentes, cum flammis quæ stagnum efficiunt ignis, & sulphuris tot corporum mergendorum & cruciandorum capax. Cæterum Evangelistæ majestatem, qua Judex Deus è cælo veniet ita describunt, ut cogitare possimus tanquā ante ambulones Angelos, Archangelos, & Potestates, & Principatus, omnesque cælestium

estium Virtutum choros, armis Divinæ Justitiæ consentaneis accinctos. Hos præibit Archangelus Michael districto fulgurante gladio, tanquam summi Regis armiger. Cœlestem hanc cohortem severo vultu Apostoli consequentur, non jam martyrii quo quisque interfectus est insignibus ostentatis, sed judiciariâ potestate. [a]

Et gladii ancipites in manibus eorum ad faciendam vindictam in nationibus, increpationes in populis. Ponè sequetur B. Virgo non Matris misericordiæ, & peccatorum refugii prænotata titulo, sed severitatis in eosdem demonstratione formidabilis. Vestis illius purpurea, indicabit columbæ sine felle olim nobis notam mansuetudinem, eo die in sanguineam leenæ feritatem, contra peccatores convertendam. Hæc secum reputans Malachias, intuitus Comitatum igneum, & feralem Divini Judicis, sudoris anheli vi magna, & capillorum sese arrigentium tremore concussus, clausit oculos, ne

G

illo-

a Psal. 14. 99.

illorum faceret jacturam, faciemque alio avertit. Atq; ne quis tanti timoris causam miretur, ait: [a] *Quis stabit ad videndum eum, & Ipse enim quasi ignis conflagrans. Quasi dicat: Quidquid vidi, ignis erat, flamma, incendium. Imò verò metus, qui ab illa flamma, tempestate, & metuenda Judicis majestate incutietur, tantus erit, ut Isaias dicat [b] *Inredientur (nimirum impii) in scissuras petrarum, & cavernas saxorum: & in voragines terra, à facie formidinis Domini, & à gloria majestatis ejus, cum surrexerit percutere terram. Quis non obstupescat, juxta ac horreat, dum audit de hoc Judice loquentem Job? [c] *Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me, & abscondas me, donec pertranseat furor tuus? Quid sibi vult hoc Iobi votum? Solenne est omnibus, qui in extremo versantur discrimine vitæ, ut ad securum confugiant locum, convolent ad asylum, ubi amicorum tutela protegantur. Sed quæ securitas sperari potest***

a cl. 3. b Isa. 2. c Job. 13. 14.

DE JUDICIO.

111

potest in ipsa Divinæ Justitiæ ferali officina . in malorum omnium , quæ ab homine timeri possunt , domicilio in illo ergastulo , ubi Deus omnis furoris sui indignantis effundit habenas ? in illo loco , ubi nulli sunt nisi capitales Dei inimici , Animarum tortores , corporum tyranni , uno verbo , in inferno ? Infernus est miseriarum omnium receptaculum , non miserorum refugium. Quomodo illum protegent juratissimi ipsius hostes , qui eum tot calamitatibus hic in terris involverunt , facultatibus exuerunt , fortunis spoliarunt , ulcere pessimo per totum corpus percusserunt. Dæmones inquam ? Solent illi homines non servare , sed perdere , non protegere , sed interficere. Tamen Job cum non nesciret , quàm foret res plena immensi cujusdam horroris , intue-ri vultum irati Judicis , & coram ejus tribunali præsentem se sistere , mitius illi videbatur vel in ipso horribilium omnium horribilissimo loco, Inferno

G 2

com-

commorari, ibique inter truculentos
animarum carnifices cacodæmones
versari, & ab iis cruciari, quàm Deum
Judicem, ex arcuata nube in impios
fulminantem contemplari.

OBSERVATIO MORALIS.

Quis nostrum hoc timet? Forſitan
intra triduum, infelix, coram horri-
bili illius tribunali citaberis, quo
condemnatus ad Inferos detruderis,
perpetuis pœnis cruciandus! Morti
tamen cùm ita vicinus ſis, rides, la-
ſcivis, geſtis, in ipſo æternitatis limi-
ne jocaris, in ipſo prope naufragio
cantas, in ipſo unde deſcendiendus es pa-
tibulo, tripudias. Nunquam iram
Judicis animo volvis, nedum tibi
eum propitium reddis. Sed quid ver-
ſipellis ille ſathan, præſtigiis te ſuis
circumventum fascinat? Omni quip-
pe ratione conatur hanc hominum a-
nimis extremi Judicii memoriam pe-
nitus eradere, Quod inſigni ſimilitu-
dine S. Antonius Patavinus [a] illu-
ſtrat. Solent, inquit, bombices tan-

toperè

a In Ser. quod.

toperè tonitru perhorrescere , ut ejus
audito fragore statim emoriantur , &
ipse glomus iis loco sepulchri sit. At
qui bombyces alunt , quo eos ab inte-
ritu eripiant , sonitu quodam exiguo
quotidie exitato eos ad majorem fra-
gorem excipiendū assuefacere solent ,
ne cū repente forsitan tonitru fra-
gor insonuerit , confestim emorian-
tur : Eādē planè industriā , ne di-
cam versutiā utitur & adversarius no-
ster diabolus : quippe cū probè no-
rit nil magis ad peccata in animis suf-
focanda , & extinguenda conducere ,
quam sonitum , strepitum , tonitru , &
fragorem Divini Judicii ; omni ratio-
ne conatur ea ad mundi crepitacula ,
id est , ad exiguos & fractos vanitatis ,
inanis gloriæ , & ambitionis tinnitus
assuefacere , ut postea rei adeò neces-
sariæ memoria amissâ , etiamsi Divi-
norum Judiciorum fragorem ex con-
cionatoris detonantis ore excipiant ,
parum , aut nil moveantur , vitam-
que securè sine ulla prorsus formidine
traducant : & sanè solent mundi hu-

jus fragores & strepitus quibus nos
 diabolus assuefacit, aures nobis ob-
 tundere, ne Divinorum judiciorum,
 quæ instar tonitruû reboant sonitum,
 aut fragorê audire valeam⁹. Nos con-
 tra, non tantum Divini Judicii toni-
 trua è pulpito attentis excipiamus au-
 ribus, sed & tacitis imprimamus
 mentibus, sæpè in memoriam revo-
 cantes, quàm exacta, rigida non tan-
 tum de gravibus, sed levissimis, non
 tantum de maximis, sed de minimis
 reddenda sit ratio delictis. Ita ut ausus
 fuerit dicere Isidorus. *Ad districti Ju-
 dicis examen nec justitia justi securâ est.*
 Imò ut Abbas Agaton ait. *Si Deus no-
 bis imputaret distractiones cordis, &
 negligentias, quas in orationibus nostris
 & officio Divino incurrimus, salvi esse
 non possemus.* Non est quod nobis im-
 ponamus nostrâ hic scientiâ, pruden-
 tiâ, & astutiâ. Quia coram Dei Tri-
 bunalî nil poterunt, nec valebunt al-
 legationes Advocatorum, nil sophis-
 mata Logicorum, nil rationes Orato-
 rum, nil Aristotelicæ argumenta sub-
 tilitatis.